

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ programa pentru examenul de bacalaureat

Autori:

- **Adrian Ghicov**, doctor în pedagogie, profesor de limba și literatura română, grad didactic superior, director AEE
- **Tatiana Cartaleanu**, doctor în filologie, conferențiar universitar, Facultatea de Litere a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă“
- **Tamara Cristei**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Facultatea de Litere, Universitatea de Stat din Moldova
- **Aliona Zgardan-Crudu**, doctor în filologie, conferențiar universitar, Facultatea de Litere a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă“
- **Tatiana Cociu**, profesoară de limba și literatura română, grad didactic superior, Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", Bălți
- **Vera Tănase-Pătrașcu**, profesoară de limba și literatura română, grad didactic superior, inspector de specialitate, DGRÎTS Hîncești

Recenzenți:

- **Sergiu Orehovschi**, Liceul Teoretic „S. Haret”, Chișinău.
- **Oxana Gapei**, Liceul Teoretic „Olimp”, Puhăceni, Anenii Noi.
- **Raisa Maxim**, Liceul Teoretic „I. Creangă”, Popeștii de Sus, Drochia.
- **Livia State**, Liceul Teoretic „M. Eminescu”, Chișinău.
- **Margareta Florea**, Liceul Teoretic „M. Sadoveanu”, Călărași.
- **Valeria Midoni**, Liceul Teoretic „Olymp”, Costești, Ialoveni.

I. PRELIMINARII

Modelul omului de cultură, angajat activ în formarea și realizarea propriei personalități, solicită o valorificare activă a resurselor personale în identificarea unor soluții pertinente și creative la provocările societății actuale. În acest context, examenul de bacalaureat la limba și literatura română oferă fiecărui candidat șansa să-și confirme abilitățile de comunicare în calitate de vorbitor nativ al limbii române și anumite competențe de lectură, interpretare și producere de text, în raport cu înțelegerea fenomenelor lingvistice și cu axiologia textelor literare.

Deci, în spiritul Curriculumului la Limba și literatura română, ediția 2010, și al Standardelor de eficiență a învățării, examenul de bacalaureat urmărește să aprecieze calitatea elevului cititor, receptor și interpret avizat al textelor, modelator pertinent al diverselor situații de comunicare, valorificând domeniile: *Textul literar și nonliterar; Practica rațională și funcțională a limbii; Cultura comunicării*. Materia de limba română va fi vehiculată în examen conform principiului funcțional-comunicativ. Numărul de itemi la limba română va fi determinat, în test, de numărul de ore propus la disciplină, în raport cu numărul de ore la literatură.

Programa actuală are statut de document normativ și poartă caracter de obligativitate, adresându-se, deopotrivă, cadrelor didactice și absolvenților din învățământul liceal. Prin detalii semnificative cu referire la modalitatea de organizare și desfășurare a examenului, modele concrete de evaluare, se urmărește pregătirea candidaților pentru susținerea cu succes a examenului de finalizare a unei trepte educaționale.

II. STATUTUL DISCIPLINEI ÎN CONTEXTUL TUTUROR EXAMENELOR

Limba și literatura română are, în cadrul examenelor de bacalaureat, statut de *disciplină obligatorie* de examen, la care se susține o *probă scrisă*, cu o durată de *trei ore* astronomice (180 de minute).

În rețeaua disciplinelor de bacalaureat, nota obținută la examenul de limba și literatura română are o pondere de $\frac{1}{4}$ (25%) din media generală a examenelor la fiecare profil.

Probele pentru ambele profiluri conțin trei secvențe, urmărindu-se realizarea competențelor și ținându-se cont de specificul profilului real și umanist: corelarea competențe – sub-competențe – obiective de evaluare, numărul de ore rezervat conform Planului-cadru, aria de conținuturi curriculare, asigurarea unui grad sporit de accesibilitate, *dominantă fiind lectura, înțelegerea și interpretarea textului/ a fenomenelor lingvistice și literare studiate.*

III. COMPETENȚELE TRANSDISCIPLINARE PENTRU TREAPTA LICEALĂ DE ÎNVĂȚĂMÎNT

1. Competențe de învățare / de a învăța să înveți.
2. Competențe de comunicare în limba de instruire și în limba de stat.
3. Competențe de comunicare într-o limbă străină.
4. Competențe acțional-strategice.
5. Competențe de autocunoaștere și autorealizare.
6. Competențe interpersonale, civice, morale.
7. Competențe de bază în matematică, științe și tehnologie.
8. Competențe digitale, în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale.
9. Competențe culturale și interculturale.
10. Competențe antreprenoriale.

IV. COMPETENȚELE SPECIFICE

FORMATE ELEVILOR PRIN LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ CA DISCIPLINĂ ȘCOLARĂ

1. Utilizarea surselor lexicografice, enciclopedice, literare și metaliterare de documentare.
2. Aplicarea tehnicilor și a instrumentarului științific adecvat competențelor de muncă intelectuală, reclamate de standardele de conținut.
3. Integrarea lexicului terminologic necesar studierii disciplinelor școlare din toate ariile curriculare în vocabularul activ.
4. Uzul diverselor strategii de lectură și elaborare a textului.
5. Aplicarea normei ortografice, ortoepice, semantice, gramaticale, punctuaționale, stilistice a limbii române literare în diverse situații de comunicare orală și scrisă.
6. Operaționalizarea terminologiei științifice lingvistice și literare, în limita standardelor de conținut.
7. Analiza textului literar și nonliterar, în limita standardelor de conținut.
8. Explicarea faptelor de limbă atestate în texte de diferite stiluri funcționale.
9. Producerea personalizată a actelor de vorbire, a textelor argumentative, reflexive și metaliterare.
10. Susținerea unui discurs în fața auditoriului, în parametrii dați.
11. Folosirea tehnologiilor informaționale pentru documentare, exersare și producere de text.
12. Perceperea limbii române ca parte a culturii spirituale a poporului român și ca reprezentant al grupului de limbi romanice.
13. Cunoașterea și înțelegerea procesului literar românesc în contextul istoriei și culturii naționale și universale.
14. Interpretarea fenomenelor literare în contextul culturii spirituale românești, în conexiune cu științele și cu alte arte, din perspectivă inter-/ transdisciplinară.

V. DOMENII DE CONȚINUT

Competența specifică	Sub-competențele	Obiectivele de evaluare
Uzul diverselor strategii de lectură și elaborare a textului.	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea prin lectură, dirijată și independentă, a textelor literare și nonliterare. Elaborarea textelor în parametrii indicați. 	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> răspundă la întrebări asupra textului literar / nonliterar; elaboreze rezumatul textului citit independent, respectând rigorile și limita de întindere; includă rezumatul propriu în textul metaliterar produs; elaboreze planul de idei al textului citit; elaboreze planul de idei al compunerii-sinteză / paralelă / narațiune; determine apartenența la stilul funcțional a textului literar / nonliterar; producă texte metaliterare (comentariu poetic, comentariu literar, reflecție, eseu, sinteză, caracterizare de personaj, portret literar).
Cunoașterea și înțelegerea procesului literar românesc în contextul istoriei și culturii naționale și universale.	<ul style="list-style-type: none"> Producerea textelor de sinteză despre literatura română în diacronie. 	<ul style="list-style-type: none"> elaboreze planul de idei al compunerii-sinteză / paralelă; raporteze textul propus la un curent literar; argumenteze cu exemple raportarea la curentul literar a textului propus; stabilească analogii între diferite texte literare, studiate și citite independent; stabilească analogii între diferite texte literare, studiate și citite independent.
Operaționalizarea terminologiei științifice lingvistice și literare, în limita standardelor de conținut.	<ul style="list-style-type: none"> Aplicarea noțiunilor de teorie literară la interpretarea unui text. Raportarea textelor reprezentative la curentul literar studiat, în baza caracteristicilor evidente. 	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> răspundă la întrebări cu privire la termenii literari / lingvistici; efectueze analiza orală / scrisă a materiei de limbă la toate nivelurile studiate, conform algoritmilor; construiască un mesaj verbal, coerent, inteligibil, adaptat destinatarilor; definiască / explice semnificația unor termeni din domeniul teoriei literare, istoriei literare și al lingvisticii; determine apartenența de gen și specie a textului literar propus; argumenteze cu exemple apartenența de gen și specie a textului literar propus; comenteze articole lexicografice;

		<ul style="list-style-type: none">• ilustreze cu exemple noțiunile din domeniul teoriei literare, istoriei literare și al lingvisticii;• interpreteze texte literare;• integreze termenii din domeniul teoriei, istoriei literare și al lingvisticii în textele produse.
Analiza textului literar și nonliterar, în limita standardelor de conținut.	<ul style="list-style-type: none">• Comentarea specificului stilistic al unui text artistic.• Identificarea stărilor de spirit definatorii pentru eul liric.• Caracterizarea complexă a personajului literar.• Interpretarea complexă a textelor prin referire la curentul literar / contextul istoric / cultural.• Caracterizarea complexă a creației unui scriitor.	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none">• răspundă la întrebări, în limita standardelor de conținut;• răspundă la întrebări în baza textului literar / nonliterar;• prezinte (cu exemple și referințe la textele studiate) manifestarea procesului literar în literatura română;• aplice instrumentarul științific (termeni, algoritmi, criterii, principii) de abordare a textului literar și nonliterar;• aleagă strategia de analiză adecvată tipului de text / potrivită sarcinii de lucru;• aplice diferite strategii de analiză a textului literar și nonliterar, oferit la prima lectură, valorificând caracteristici și dominante specifice ale acestora;• aprecieze rolul structurii și al faptelor de limbaj ale textului literar, în raport cu preceptele estetice ale curentelor literare;• evalueze calitățile unui mesaj, ale unei explicații, argumentări;• se pronunțe asupra specificului stilului individual al scriitorului.
Producerea personalizată a actelor de vorbire, a textelor argumentative, reflexive și metaliterare.	<ul style="list-style-type: none">• Elaborarea și lansarea scrisă a alocuțiunilor reflexive, a meditațiilor.• Elaborarea textelor metaliterare.	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none">• răspundă la întrebări, în limita standardelor de conținut;• răspundă la întrebări în baza textului literar / nonliterar propus (la prima vedere);• identifice resursele expresive ale limbii române literare;• conștientizeze componenta valorică a diverselor mijloace expresive;• transpună un conținut cognitiv în mesaj verbal adecvat;• transpună un conținut afectiv în mesaj verbal adecvat;• producă texte originale, cu utilizarea resurselor expresive (indicate sau alese);• construiască un text argumentativ, aplicând un algoritm propriu / un algoritm dat;

		<ul style="list-style-type: none"> • își exprime argumentat starea afectivă postlectorală, în raport cu un text citit independent, la prima lectură; • exprime preferința pentru o valoare promovată prin textul literar / nonliterar; • construiască un text meditativ, în baza unui text sau a unei probleme; • promoveze o valoare, în text argumentativ; • desfășoare o aserțiune referitoare la un text literar (studiat / citit independent); • construiască un text reflexiv; • realizeze analiza lingvistică a textului; • elaboreze texte metaliterare; • aranjeze în pagină textul propriu produs; • dispună adecvat textul, în formularul standardizat; • respecte cerințele unice de organizare grafică a textului funcțional (titlu, formula de adresare, spațierea, alineatele, semnătura, data etc.).
Explicarea faptelor de limbă atestate în texte de diferite stiluri funcționale.	<ul style="list-style-type: none"> • Comentarea lingvistică a textelor artistice și de graniță. • Analiza lingvistică, socioculturală și semiotică a textelor artistice și de graniță, în raport cu trăsăturile specifice unui curent literar. • Comentarea lingvistică și analiza stilistică a textelor artistice și de graniță. 	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • răspundă la întrebări, în limita standardelor de conținut; • răspundă la întrebări în baza textului literar / nonliterar; • relateze despre resursele expresive ale limbii române; • recunoască și califice diverse relații formale și semantice între unitățile de vocabular; • analizeze faptele de limbă atestate în text; • aprecieze valoarea expresivă a unor structuri gramaticale; • comenteze ortograme, aplicarea semnelor ortografice și de punctuație, citînd regulile adecvate; • argumenteze alegerea unor forme gramaticale.
Aplicarea normei ortografice, ortoepice, semantice, gramaticale, punctuaționale, stilistice a limbii române literare în diverse situații de comunicare orală și scrisă.	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea normei limbii literare în orice text scris. 	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplice / respecte norma ortografică, semantică, gramaticală, punctuațională, stilistică a limbii române literare în orice situație de comunicare orală și scrisă; • demonstreze cunoașterea normelor limbii române literare; • argumenteze opțiunea pentru formele gramaticale, ortogramele, punctogramele utilizate.

<p>Aplicarea tehnicilor și a instrumentarului științific adecvat competențelor de muncă intelectuală, reclamate de standardele de conținut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea autonomă a tehnicilor de muncă intelectuală în abordarea textului literar și nonliterar. • Aplicarea tehnicilor de muncă intelectuală specifice pentru elaborarea textelor scrise. 	<p>Elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • abordeze independent texte necunoscute, propuse la prima vedere, aplicînd instrumentarul adecvat; • răspundă la întrebări, în limita standardelor de conținut; • argumenteze alegerea unui răspuns din multiple oferite; • aplice algoritmul analizei lingvo-stilistice a textului; • interpreteze în ansamblu, în baza unui algoritm, faptele de limbă atestate în texte de diferite stiluri funcționale; • redacteze texte proprii, utilizînd citate din texte literare și nonliterare sau făcînd referință la ele
---	---	---

VI. EXEMPLE DE ITEMI/ PROBE PE FIECARE DOMENIU DE CONȚINUT

Domeniul Textul literar și nonliterar

	REAL	UMANIST
<i>Cunoaștere și înțelegere</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifică în text, prin subliniere/rescriere, 3 dintre cuvintele care exprimă direct sentimentele / stările eului poetic. 2. Numește genul și specia la care se referă textul. 3. Formulează, în limitele unui enunț, tema textului. 4. Rescrie, din text, 3 repere lexicale ale titlului, argumentîndu-ți, într-un enunț, opțiunea. 5. Ilustrează cu 3 exemple din text definiția speciei literare la care se referă poezia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifică apartenența textului la un curent literar, susținîndu-ți afirmația cu 3 argumente. 2. Rescrie, din text, trei cuvinte-cheie, argumentînd relația de sens a fiecăruia cu titlul poeziei. 3. Selectează, din textul poeziei, un segment ce conține o imagine auditivă, comentînd, în trei enunțuri, sugestia ei contextuală. 4. Citează din memorie un segment care conține o comparație, comentîndu-i într-un enunț structura. 5. Exprimă-ți, într-un enunț, starea afectivă postlectorală.

<i>Aplicare și interpretare</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Comentează, în text coerent de 4-5 rînduri, semnificația titlului, în raport cu secvența subliniată.2. Selectează, din textul poeziei, un segment ce conține o imagine auditivă, comentînd, în două enunțuri, sugestia ei contextuală.3. Compară, în text coerent de 7-8 rînduri, mesajul textului dat cu mesajul similar / identic / apropiat al altui text studiat (numește textul și autorul).4. Interpretează, în text coerent de 10-12 rînduri, valorile promovate de personaj / autor.5. Analizează, în text coerent de 5-6 rînduri, rolul negației în exprimarea sentimentelor eului liric.	<ol style="list-style-type: none">1. Comentează, într-un enunț, valoarea stilistică a punctelor de suspensie din titlul poeziei.2. Analizează, în 5-7 rînduri, rolul pronumelor în personalizarea discursului poetic / a vocii lirice.3. Argumentează, cu 2 afirmații proprii și 2 citate din text, apartenența textului la specia eseu.4. Comentează, în zece rînduri, mesajul textului, în raport cu starea de spirit a eului liric.5. Identifică în text 3 metafore și arată, completînd schema, mecanismul constituirii fiecăreia.
<i>Sinteză și producere de text</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Aplică algoritmul propus pentru producerea unui text coerent despre personajul N. din textul dat.2. Interpretează, în text coerent de 5-6 enunțuri, un simbol literar atestat în poezie, comparîndu-l cu același simbol în alt text cunoscut.3. Rezolvă, în 3-4 sugestii, dilema cu care se confruntă personajul dramatic.4. Apreciază, în text coerent de 4-5 rînduri, importanța personajului N. din acest text.5. Meditează, într-un text coerent de 5-6 rînduri, asupra afirmației.	<ol style="list-style-type: none">1. Apreciază, în 3 repere distincte, importanța structurii acestui text pentru transmiterea adecvată a mesajului.2. Produ un text coerent de 7-8 rînduri, pornind de la fraza marcată în text.3. Dezvoltă mesajul poeziei într-un eseu reflexiv de 8-10 rînduri.4. Meditează, în text coerent de 8-10 rînduri, asupra modului în care a fost soluționată problema în textul dat.5. Recomandă, în text coerent de 5-7 rînduri, o plachetă de versuri pentru lectură colegilor (numește placheta și autorul).

Domeniul Practica rațională și funcțională a limbii

	REAL	UMANIST
<i>Cunoaștere și înțelegere</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rescrie din text 3 perechi de antonime. 2. Explică într-un enunț semnificația contextuală a cuvântului subliniat. 3. Prezintă, prin definiție, trei sensuri cunoscute ale cuvântului A. 4. Definește, fără a apela la sinonime, sensul contextual al cuvântului / locuțiunii / expresiei subliniate. 5. Răspunde, în câte un enunț, la întrebările privind sensul expresiilor frazeologice date. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selectează din text trei verbe care numesc mișcarea, definindu-le sensul de bază. 2. Subliniază în text cuvintele din câmpul lingvistic indicat. 3. Răspunde în câte un enunț la întrebările privind sensul terminologic al cuvintelor a, b, c. 4. Definește stilul funcțional la care se referă textul propus. 5. Explică în câte un enunț fiecare dintre siglele și abrevierile subliniate din structura articolului lexicografic propus.
<i>Aplicare și interpretare</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demonstrează, în 3 contexte potrivite, polisemia unui cuvânt (la alegere). 2. Ilustrează în enunțuri relevante diferența de sens dintre paronimele / omonimele A și B. 3. Explică, într-un enunț, diferența de sens dintre verbul A și locuțiunea verbală B. 4. Interpretează, în text coerent de 5-7 rînduri, semnificația contextuală a adjectivelor din descrierea subliniată 5. Analizează, în text coerent de 5-7 rînduri, rolul părții de vorbire A în conturarea imaginii vizuale / auditive / kinestezice. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Explică, în câte un enunț, diferența de sens dintre cuvintele oferite în perechi: A și B; C și D; E și F. 2. Alcătuiește exemple ilustrative pentru noțiunile sens de bază – sens terminologic. 3. Compară, în text coerent, sensul cuvântului folosit de autor cu sinonimele lui: a, b, c. 4. Analizează, în 5-7 rînduri, rolul pronumelor în personalizarea discursului poetic / a vocii lirice. 5. Ilustrează, selectînd trei secvențe relevante din text, apartenența lui la stilul funcțional numit.
<i>Sintează și producere de text</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rescrie textul, substituind cuvintele marcate prin sinonimele lor și realizînd alte modificări necesare. 2. Argumentează, în text coerent de 8-10 rînduri, necesitatea cunoașterii și utilizării expresiilor frazeologice în comunicarea orală și scrisă. 3. Produ un text coerent, în limita de 8-10 rînduri, dezvoltînd ideea proverbului dat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborează un text coerent (discurs) de 7-10 rînduri cu privire la rolul dicționarilor în studiile pe care le desfășori / în viața ta de elev. 2. Redactează, în limita de o pagină, descrierea unei localități dintr-un roman studiat (numește romanul și autorul). 3. Desfășoară, în text coerent de 5-7 rînduri, ideea citatului propus.

Domeniul Cultura comunicării

	REAL și UMANIST
<i>Cunoaștere și înțelegere</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Numește 3 situații de viață în care o persoană este nevoită să redacteze o cerere.2. Enumeră datele personale obligatorii în structura unui CV.
<i>Aplicare și interpretare</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Elaborează o cerere în baza legendei.2. Scrie o cerere de angajare la serviciu, în perioada vacanței de vară.3. Întocmește CV-ul personajului literar N. din textul dat.4. Elaborează CV-ul unei persoane care poate candida la postul propus.
<i>Sinteză și producere de text</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Elaborează unul dintre textele funcționale necesare pentru a soluționa problema dată.

VII. CONȚINUTURI DE EVALUAT

Cultura comunicării. Compunerea de utilitate socială

- a. Cererea.
- b. CV-ul.
- c. Procura.
- d. Avizul.
- e. Corespondența.
- f. Aranjarea textului în pagină. Redactarea/corectarea textului propriu.
- g. Redactarea textelor de diferite stiluri.
- h. Modalități de corelare a elementelor unui text. Coerența și conexiunea elementelor în construirea și redactarea unui text.

Lexicul

- a. Structura vocabularului.
- b. Lexicul operei literare.
- c. Tipologia sensurilor cuvântului.
- d. Cuvântul și contextul. Integritatea lexicală a textului.
- e. Axa lexicală și câmpurile lingvistice: semantic, derivativ, noțional.
- f. Expresiile frazeologice. Expresii autohtone, internaționale, intraductibile.

Gramatica

- a. Cuvintele în sistemul gramatical al limbii. Forme și sensuri gramaticale.
- b. Interpretarea structurilor gramaticale.
- c. Coerența gramaticală a textului.
- d. Specificul gramatical al diverselor tipuri de comunicare: descriere, narațiune, dialog.
- e. Principii ortografice. Normele ortografice și punctuaționale ale limbii române.

Stilistica

- a. Limba română și stilurile ei funcționale.
- b. Particularitățile de limbaj (conotative) ale stilului literaturii artistice.
- c. Expresivitatea/resursele stilistice ale vocabularului.
- d. Stilul individual al scriitorului.
- e. Discursul repetat: citatul, proverbul, frazeologismul în text.
- f. Analiza stilistică a textului.

Genul liric

- a. Lirica populară (doina și cântecul popular; colindul.)
- b. Poezia cultă: diversitatea speciilor.
- c. Elemente de structură a textului poetic: motiv, laitmotiv, prozodie (rimă, ritm, strofă, vers).
- d. Eul liric: trăiri, stări, ipostaze.
- e. Limbajul și expresivitatea textului poetic: lirismul, figuri de stil, expresivitate, sugestie, ambiguitate etc.
- f. Condiția modernă a elegiei și meditației. Arta formelor fixe (gazel, sonet, rondel).
- g. Autori și opere de referință ale genului.

Genul epic

- a. Elemente de structură și compoziție a operei epice.
- b. Momentele acțiunii și modalități de expunere.
- c. Tipologii de personaje și procedee de caracterizare.
- d. Tradiția epicii populare: specii, teme dominante, idealuri etico-spirituale.
- e. Proza cultă: caracterizarea speciilor. Schița, povestirea, nuvela, romanul.
- f. Autori și opere de referință ale genului.

Genul dramatic

- a. Elemente de structură a textului dramatic; subiect și compoziție.
- b. Autori și opere de referință ale genului.
- c. Tipologia și limbajul personajelor dramatice.
- d. Specii dramatice funcționale: drama și comedia.

Literatura, fenomen în evoluție

- a. Tradiție – inovație, condiție inerentă a continuității literare.
- b. Miturile și folclorul – resurse fundamentale ale literaturii.
- c. Specificul romantismului românesc. Personajul romantic. Mărci stilistice. Autori și opere de referință.
- d. Afirmarea realismului în literatura română: tipuri, viziuni, specii dominante, teme/probleme predilecte, tipologii de personaje. Autori și opere de referință.
- e. Curente moderniste. Viziuni și mărci stilistice distincte. Autori și opere de referință.

Cititorul și universul artistic al personalității literare

- a. Universul artistic al creației (teme, genuri, specii, viziuni artistice). Autori și opere de referință.
- b. Teoria literară, istoria literară, critica literară și valorificarea creației scriitorilor. Autori și opere de referință.

Tipuri de compoziții școlare:

- Comentariul poetic integral.
- Comentariul poetic pe secvențe: semnificația titlului, semnificația unui motiv, starea de spirit a eului liric, sugestia figurilor de stil, mesajul global, similitudini cu alte texte cunoscute.
- Compoziția-analiză integrală a unei opere de referință.
- Compoziția-portret literar.
- Compunerea-descriere.
- Compoziția-prezentare de ansamblu a unei probleme.
- Compoziția-sinteză.
- Compunerea de caracterizare a personajului.
- Compunerea-paralelă.

- Compunerea-raționament.
- Compunerea-sinteză.
- Eseul literar (structurat, nestructurat).
- Eseul poetic.

VIII. MATRICEA DE SPECIFICAȚII

Profil umanist

Domenii cognitive / Unități de conținut	Cunoaștere și înțelegere	Aplicare și interpretare	Sinteză și producere de text	Total
Textul literar și nonliterar	SUBIECTUL II (2 puncte)	SUBIECTUL I (6 puncte)	SUBIECTUL I (4 puncte)	
	SUBIECTUL II (3 puncte)	SUBIECTUL I (6 puncte)	SUBIECTUL I (3 puncte)	
			SUBIECTUL I (2 puncte)	
			SUBIECTUL I (2 puncte)	
	SUBIECTUL II (6 puncte)	SUBIECTUL II (4 puncte)	SUBIECTUL I (2 puncte)	
	SUBIECTUL II (4 puncte)	REDACTARE (4 puncte)	SUBIECTUL II (2 puncte)	
Puncte	15	20	15	50
Practica rațională și funcțională a limbii	SUBIECTUL I (3 puncte)	SUBIECTUL I (4 puncte)	REDACTARE (4 puncte)	
	SUBIECTUL I (3 puncte)	SUBIECTUL I (4 puncte)	SUBIECTUL II (2 puncte)	
Puncte	6	8	6	20
Cultura comunicării	SUBIECTUL III (4 puncte)	TOATE SUBIECTELE, REDACTARE 12 puncte	REDACTARE (4 puncte)	
	SUBIECTUL III (3 puncte)		REDACTARE (3 puncte)	
	SUBIECTUL III (2 puncte)		SUBIECTUL I (1 punct)	
		SUBIECTUL III (1 punct)		
Puncte	9	12	9	30
Total	30	40	30	100

Profil real

Domenii cognitive / Unități de conținut	Cunoaștere și înțelegere	Aplicare și interpretare	Sinteză și producere de text	Total
Textul literar și nonliterar	SUBIECTUL II (6 puncte)	SUBIECTUL I (6 puncte)	SUBIECTUL I (3 puncte)	
	SUBIECTUL II (3 puncte)	SUBIECTUL I (6 puncte)	SUBIECTUL I (2 puncte)	
		SUBIECTUL II (6 puncte)	SUBIECTUL I (2 puncte)	
		SUBIECTUL II (4 puncte)	SUBIECTUL II (6 puncte)	
		REDACTARE (4 puncte)	SUBIECTUL II (3 puncte)	
SUBIECTUL I (2 puncte)				
Puncte	9	28	16	53
Practica rațională și funcțională a limbii	SUBIECTUL I (4 puncte)	SUBIECTUL I (4 puncte)	REDACTARE (2 puncte)	
	SUBIECTUL I (4 puncte)			
	SUBIECTUL I (4 puncte)			
Puncte	12	4	2	18
Cultura comunicării	SUBIECTUL III (4 puncte)	TOATE SUBIECTELE REDACTARE 12 puncte	REDACTARE (4 puncte)	
	SUBIECTUL III (3 puncte)		REDACTARE (2 puncte)	
	SUBIECTUL III (2 puncte)		SUBIECTUL I (1 punct)	
Puncte	9	12	8	29
Total	30	44	26	100

VARIANTA DEFĂȘURATĂ A MATRICEI
Profil umanist

Domenii cognitive / Unități de conținut	Cunoaștere și înțelegere	Aplicare și interpretare	Sinteză și producere de text	Total
Textul literar și nonliterar	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 1 Explicarea modului propriu de înțelegere a conceptelor. 2 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 3 Comentarea sugestiei contextuale a figurii de stil / a simbolului. 6 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 4 Meditație asupra stării de spirit a eului liric. 4 puncte	
	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 2 Raportarea conceptelor la viziune. 3 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 6 Interpretarea semnificației motivului literar. 6 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 8, SUBITEMUL 1 Formularea mesajului global. 3 puncte	
			SUBIECTUL I, ITEMUL 8, SUBITEMUL 2 Raportarea mesajului la titlu/ la imaginea centrală. 2 puncte	
	SUBIECTUL I, ITEMUL 8, SUBITEMUL 3 Relaționarea propriului punct de vedere despre mesaj cu afirmația. 2 puncte			
SUBIECTUL II, SUBITEMUL 3a Reperarea motivată a textelor din literatura română, potrivite temei. 6 puncte	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 3b Comentarea textelor alese spre exemplificare. 4 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 8, SUBITEMUL 4 Angajareași dezvoltarea ideii din afirmație. 2 puncte		

	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 3c Ilustrarea adecvată cu câte două exemple convingătoare din cele două opere selectate. 4 puncte	REDACTARE, SUBITEMUL 3 Analiza și interpretarea critică a textului. 4 puncte	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 4 Dezvoltarea motivată a unei idei din citatul propus. 2 puncte	
Puncte	15	20	15	50
Practica rațională și funcțională a limbii	SUBIECTUL I, ITEMUL 1 Cunoașterea sinonimelor contextuale. 3 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 5 Interpretarea relației titlului cu textul. 4 puncte	REDACTARE, SUBITEMUL 1 Organizarea în scris a ideilor. 4 puncte	
	SUBIECTUL I, ITEMUL 2 Ilustrarea sensurilor date. 3 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 7 Explicarea utilizării / aplicării unor forme gramaticale / sensuri lexicale/ norme ortografice sau punctuaționale. 4 puncte	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 5 Exprimarea opiniei proprii. 2 puncte	
Puncte	6	8	6	20

Cultura comunicării	SUBIECTUL III Cunoașterea convențiilor specifice textului funcțional. 4 puncte	TOATE REDACTARE, SUBITEMII 4,5 Corectitudinea, coerența, respectarea normelor ortografice și de punctuație în toate secvențele scrise. 12 puncte	REDACTARE, SUBITEMUL 2 Utilizarea limbii literare. 4 puncte	
	SUBIECTUL III Respectarea conținutului textului funcțional. 3 puncte		REDACTARE, SUBITEMUL 6 Aranjarea în formularul tipizat și încadrarea în limitele de spațiu. 3 puncte	
	SUBIECTUL III Respectarea structurii textului funcțional. 2 puncte		SUBIECTUL I, ITEMUL 8, SUBITEMUL 5 1 punct	
	SUBIECTUL III 1 punct			
Puncte	9	12	9	30
Total	30	40	30	100

Profil real

Domenii cognitive / Unități de conținut	Cunoaștere și înțelegere	Aplicare și interpretare	Sinteză și producere de text	Total
	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 1 Stabilirea tipului uman reprezentat de personaj, ilustrat prin două argumente din text. 6 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 5 Interpretarea semnificației / sugestiei contextuale a figurii de stil / a imaginii. 6 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 7, SUBITEMUL 1 Formularea mesajului global. 3 puncte	
	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 6	SUBIECTUL I, ITEMUL 4 Interpretarea semnificației simbolului	SUBIECTUL I, ITEMUL 7, SUBITEMUL 2	

Textul literar și nonliterar	Referința convingătoare la un personaj similar, din alt text literar studiat. 3 puncte	/ motivului literar. 6 puncte	Raportarea mesajului la titlu / la imaginea centrală. 2 puncte	53
		SUBIECTUL II, SUBITEMUL 2 Comentarea a două trăsături morale ale personajului respectiv / a procedeelelor de caracterizare. 6 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 7, SUBITEMUL 3 Relaționarea propriului punct de vedere despre mesaj cu aserțiunea. 2 puncte	
		SUBIECTUL II, SUBITEMUL 3 Interpretarea adecvată: •a unei valori promovate; •a atitudinii personajului / autorului față de o valoare / un concept / o situație / o problemă / alt personaj; •a relației dintre două personaje. 4 puncte	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 4 Exprimarea viziunii proprii, în raport cu ideile ce se desprind din secvența indicată. 6 puncte	
		REDACTARE, SUBITEMUL 3 Analiza și interpretarea critică a textului. 4 puncte	SUBIECTUL II, SUBITEMUL 5 Formularea a două concluzii proprii cu referire la problema indicată. 3 puncte	
		SUBIECTUL I, ITEMUL 7, SUBITEMUL 4 Angajarea imaginilor/ ideilor din citatul propus. 2 puncte		
Puncte	9	28	16	

Practica rațională și funcțională a limbii	SUBIECTUL I, ITEMUL 1 Cunoașterea sinonimelor contextuale. 4 puncte	SUBIECTUL I, ITEMUL 6 Interpretarea relației titlului cu textul. 4 puncte	REDACTARE, SUBITEMUL 1 Organizarea în scris a ideilor. 2 puncte	
	SUBIECTUL I, ITEMUL 3 Ilustrarea / Comentarea / Explicarea polisemiei / a sensurilor date / definite. 4 puncte			
	SUBIECTUL I, ITEMUL 2 Cunoașterea expresiilor frazelogice și a locuțiunilor. 4 puncte			
Puncte	12	4	2	18

Cultura comunicării	SUBIECTUL III Cunoașterea convențiilor specifice textului funcțional. 4 puncte	TOATE SUBIECTELE REDACTARE, SUBITEMII 4,5 Corectitudinea, coerența, respectarea normelor ortografice și de punctuație în toate secvențele scrise. 12 puncte	REDACTARE, SUBITEMUL 2 Utilizarea limbii literare. 4 puncte	
	SUBIECTUL III Respectarea conținutului textului funcțional. 3 puncte		REDACTARE, SUBITEMUL 6 Aranjarea în formularul tipizat și încadrarea în limitele de spațiu. 2 puncte	
	SUBIECTUL III Respectarea structurii textului funcțional. 2 puncte		SUBIECTUL I, ITEMUL 7, SUBITEMUL 5 1 punct	
			SUBIECTUL III 1 punct	
Puncte	9	12	8	29
Total	30	44	26	100

IX. MODEL DE TEST DOCIMOLOGIC PROFIL UMANIST

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Scrie, în spațiile rezervate, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

LOGICĂ INUTILĂ

*Așa se întâmplă logic,
plecăm și sosim undeva.
Plecăm pentru o clipă, pentru un ceas, pentru o viață,
poate nu trebuia să plecăm, dar problema nu-i asta,
ci faptul că sosim undeva, totdeauna sosim undeva,
poate nu sosim la timp, nu sosim unde trebuie,
nu sosim unde-am vrut,
dar sosim undeva și câtă vreme sosim undeva
totul e logic,
chiar dacă logica și fericirea sînt lucruri total diferite,
totuși am plecat și am sosit undeva,
am greșit drumul, dar am sosit undeva,
dar cînd nu mai sosim nicăieri
totul devine illogic. Spre ce ne ducem
dacă nu sosim nicăieri?*

Octavian Paler

1. Scrie cîte un sinonim contextual adecvat pentru cuvintele date:
sosim, diferite, problema. **3 puncte**
2. Alcătuieste trei enunțuri, ilustrînd trei sensuri diferite ale cuvîntului
timp. **3 puncte**
3. Comentează, în 5-6 rînduri, sugestia contextuală a simbolului *drum.* **6 puncte**
4. Explică, în 2-3 enunțuri, starea de spirit a eului liric, exprimată în
versurile subliniate. **4 puncte**
5. Propune un alt titlu, sugestiv pentru acest text, alcătuit dintr-o
sintagmă, argumentîndu-ți, într-un enunț, opțiunea. **4 puncte**
6. Interpretează, în 5-6 rînduri, semnificația motivului literar al
fericirii, în raport cu alt text literar studiat. **6 puncte**
7. Explică, în text coerent de 3-4 rînduri, scopul / rostul repetării
verbelor *a sosi* și *a pleca*, în raport cu imaginea centrală a poeziei. **4 puncte**

8. Comentează, în 10-12 rînduri, mesajul global al poeziei, în raport cu afirmația lui Octavian Paler: *Ceea ce nu trăim la timp, nu mai trăim niciodată.*

10 puncte

În acest mini-eseu, urmează:

- Să formulezi mesajul global al poeziei;
- Să raportezi mesajul la titlul poeziei;
- Să relaționezi propriul punct de vedere despre mesaj cu afirmația;
- Să angajezi și să dezvolți ideea din afirmație.

SUBIECTUL AL II-LEA (23 de puncte)

Pornind de la afirmația lui Mihai Cimpoi:

Legămîntul cu mama este o formă superioară a iubirii. Atîta timp cît există mamele, nici fîița, nici lucrurile și nici o țară nu este săracă.

Cu cît iubim mama, cu atîtsîntem.

scrie, în limita de 1,5 – 2 pagini, un eseu structurat cu tema:

Mama este dragostea noastră cea sfîntă, modelul nostru de demnitate și de omenie.

(referindu-te la oricare două texte din literatura română, potrivite temei)

În eseul tău, vei realiza următorii parametri:

- Explicarea modului propriu de înțelegere a conceptelor *demnitate, omenie*; **2 puncte**
- Raportarea conceptelor la viziunea: *mama, model de demnitate și de omenie*; **3 puncte**
- Argumentarea temei prin:
- reperarea motivată a două texte din literatura română, reprezentînd genuri literare diferite, potrivite temei; **6 puncte**
- comentarea aspectelor ce conturează mesajul textelor alese spre exemplificare: *teme, probleme, motive, personaje, stări ale eului, idealuri* etc.; **4 puncte**
- ilustrarea adecvată cu cîtedouă exemple convingătoare din cele două opere selectate; **4 puncte**
- Dezvoltarea motivată a unei idei din citatul propus; **2 puncte**
- Exprimarea opiniei proprii cu referire la actualitatea subiectului abordat. **2 puncte**

(ordinea încadrării parametrilor în text este la alegere, dar fiecare va începe din alineat)

În atenția candidatului!

Pentru redactarea eseului, vei obține, suplimentar, 27 de puncte.

În acest scop, vei respecta următoarele condiții:

- organizarea corectă a ideilor în scris; **4 puncte**
- utilizarea limbii literare; **4 puncte**

- demonstrarea aptitudinilor de analiză și de interpretare critică; **4 puncte**
- respectarea normelor de ortografie; **6 puncte**
- respectarea normelor de punctuație; **6 puncte**
- așezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu. **3 puncte**

SUBIECTUL AL III-LEA (10 puncte)

Te numești Ion/ Ioana Țurcanu. Locuiești în satul Costești, raionul Rîșcani.

În perioada vacanței de vară, între 01.08.2013 și 31.08.2013, intenționezi să te angajezi la serviciu.

Redactează, în spațiul de mai jos, **o cerere de angajare** în calitate de instructor sportiv la tabăra „Poienița veselă” din satul de baștină.

Cererea va fi adresată directorului taberei, domnului Petru Codreanu, și datată cu 12 iulie 2013.

Atenție! În text, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere; **5 puncte**
- să respecti structura și conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecti normele de ortografie și de punctuație. **1 punct**

PROFIL REAL

SUBIECTUL I (38 de puncte)

Scrive, în spațiile rezervate, răspunsul la fiecare dintre cerințe, pentru a demonstra înțelegerea textului de mai jos:

*Prietenul care nu vine
Cînd îl aștept și cînd mi-i greu
Rămîne-abia pe jumătate
Să dăinuiască-n pieptul meu.*

*De parcă sînt luat de ape
Iar el rîzînd ușor pe mal
C-o vîslă lungă mă împinge
Cu tot cu spume și cu val.*

*De parcă s-ar fi dus pe valuri
De parcă undeva l-au prins
Și-l leagă de-un catarg cu funii
De-asupra unui rug aprins.*

*Rămîne-abia pe jumătate
Prietenul necredincios
Iar amintirea lui tăios
Ca o aripă frîntă bate...*

Liviu Damian

1. Scrie cîte un sinonim contextual adecvat pentru cuvintele date:
prietenul, l-au prins, frîntă, necredincios. **4 puncte**
2. Scrie 4 expresii frazeologice sau locuțiuni conținînd cuvîntul **apă**. **4 puncte**
3. Ilustrează, în cîte un enunț, sensurile cuvîntului **amintiri**: *imagini păstrate în memorie; scriere în care sunt cuprinse memorii.* **4 puncte**
4. Interpretează, în 2-3 enunțuri, semnificația motivului literar al trădării. **6 puncte**

5. Comentează, în 2-3 enunțuri, sugestia contextuală a imaginii: **6 puncte**
De parcă sînt luat de ape C-o vîslă lungă mă împinge
Iar el rîzînd ușor pe mal Cu tot cu spume și cu val.
6. Propune un alt titlu, sugestiv pentru acest text, alcătuit dintr-o metaforă, argumentîndu-ți, într-un enunț, opțiunea. **4 puncte**
7. Comentează, în 10-12 rînduri, mesajul global al poeziei, relaționînd-o cu aserțiunea lui Nichita Stănescu: *Prietenia nu este un dor, ci o prezență.* **10 puncte**
În acest mini-eseu, urmează:
- Sa formulezi mesajul global al poeziei;
 - Să raportezi mesajul la imaginea centrală a poeziei;
 - Să relaționezi propriul punct de vedere despre mesaj cu aserțiunea;
 - Să angajezi imagini/ idei din citatul propus.

SUBIECTUL AL II-LEA (28 de puncte)

Realizează, în limita a 1-1,5 pagini, o caracterizare a personajului Dan, în baza fragmentului dat:

La școală, Dan sta de multe ori cu cartea în mînă ceasuri întregi și nu putea învăța trei șiruri. După ce formulase un răspuns așa de slab de se cruci profesorul și se mirară colegii, mîndria de student bun îi învioră sufletul. Și Dan se puse pe învățat, cercînd mereu să-și țină gîndurile acasă. Și le-a ținut el pînă într-un rînd, cînd servitorul de la școală îi ceru doi bani pentru că are să-i dea o carte. Era o scrisoare măruntă, fină, așa de necunoscută că nu ar fi ghicit în veci de unde să fie. Cînd i se opriră însă ochii pe pecetea poștei, Dan se albi ca peretele. Ascunse grabnic ilustrata în buzunar și intră în casă. A rămas în scaun, fără să se miște, trei ceasuri, și fără să cuteze să se uite la cineva. Abia acasă o scoase din buzunar, dar cu teamă, și citi de vreo zece ori pînă o înțelese. Și era o slovă ca tipărită: „Domnule Dan, dacă ai vrea, aș urma bucuroasă o corespondență cu dumneata. Mi-ai trimite vești de pe-acolo, eu vești de pe la noi. Spune-mi, vrei? – Ella.”

Lui Dan i se păru că s-a făcut deodată primăvară. O lumină mare îi umplea sufletul. Și nu știa de ce. Vedea lumea întreagă altfel. Nu-i mai părea nepotrivit ca el să stea de vorbă cu Ella. Dimpotrivă, i se părea că altfel nici nu ar putea să fie, decît să se apropie tot mai mult de lumina aceea.

Îi scrise dar că s-a bucurat din inimă de scrisoare și că va corespunda totdeauna cu cea mai mare plăcere. Dar cînd s-o adreseze, rămase zăpăcit. Unde să i-o trimită? Ella uitase să-i dea adresa.

A doua zi, într-o scrisoare închisă, fata îi spunea să nu se supere, că a fost așa de încurcată încît a uitat să-i dea adresa.

Dan trimise acasă o epistolă plină de seninătate. Așa de bine nu s-a simțit încă la școală, ca anul acesta. Acum învăța tot mai ușor și răspundea atît de bine, de-i uimea pe dascăli.

După Ion Agârbiceanu

În compoziția ta, vei ține cont de următoarele cerințe:

- stabilirea, prin două argumente, a tipului uman reprezentat de personaj; **6 puncte**
- comentarea a două trăsături morale ale personajului respectiv; **6 puncte**
- interpretarea adecvată a atitudinii personajului Dan față de studii; **4 puncte**
- exprimarea viziunii proprii, în raport cu ideile ce se desprind din secvența subliniată; **6 puncte**
- formularea a două concluzii proprii cu referire la modelul uman reprezentat de personajul Dan, în raport cu tinerii contemporani ție. **3 puncte**
- referința convingătoare la un personaj similar, din alt text literar studiat. **3 puncte**

(ordinea încadrării parametrilor în text este la alegere, dar fiecare va începe din alineat)

În atenția candidatului!

Pentru redactarea compoziției de caracterizare a personajului, vei obține, suplimentar, 26 de puncte.

În acest scop, vei respecta următoarele condiții:

- organizarea corectă a ideilor în scris; **2 puncte**
- utilizarea limbii literare; **4 puncte**
- demonstrarea aptitudinilor de analiză și de interpretare critică; **6 puncte**
- respectarea normelor de ortografie; **6 puncte**
- respectarea normelor de punctuație; **6 puncte**
- așezarea în pagină, încadrarea în limitele de spațiu. **2 puncte**

SUBIECTUL AL III-LEA (10 puncte)

Te numești Gheorghe/ Gherghina Lavric. Locuiești în orașul Hîncești, pe strada Chișinău, 17, ap.45.

În perioada vacanței de vară, între 01.08.2013 și 31.08.2013, intenționezi să te angajezi la serviciu.

Redactează, în spațiul rezervat, **o cerere de angajare** în calitate de antrenor de fotbal, la echipa de juniori „Zimbru” din orașul Chișinău.

Cererea va fi adresată directorului Clubului Sportiv „Zimbru”, domnului Nicolae Chiriac, și va fi datată cu 12 iulie 2013.

Atenție! În text, trebuie:

- să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere; **5 puncte**
- să respecti structura și conținutul adecvate; **4 puncte**
- să respecti normele de ortografie și de punctuație. **1 punct**

X. BAREM DE CORECTARE
PROFIL UMANIST
Subiectul 1 (40 de puncte)

Nr	Itemul	Variante acceptabile	Specificări	Punctaj total
1.	Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele date.	Sosim – ajungem, venim Diferite – distincte, deosebite Problema – chestiunea, enigma, dificultatea	1+1+1 Cîte 1 punct pentru fiecare ofertă potrivită.	3 puncte
2.	Alcătuiește trei enunțuri, ilustrând trei sensuri diferite ale cuvântului <i>imp</i> .	1) <i>filoz.</i> Categorie filozofică care desemnează durata, succesiunea și simultaneitatea proceselor. 2) Interval dintre două momente măsurat în secunde, minute, ore, zile, săptămîni, luni, ani, decenii, secole, milenii, perioade, ere. 3) Perioadă cît durează ceva; durată; vreme. 4) <i>pop.</i> Moment oportun; împrejurare potrivită pentru o acțiune; prilej; ocazie. 5) Perioadă determinată istoric; epocă. 6) Stare meteorologică într-o perioadă dată (într-o anumită regiune); vreme. 7) <i>lingv.</i> Categorie gramaticală specifică verbului, prin care se exprimă momentul în care are loc acțiunea.	1+1+1 Cîte 1 punct pentru fiecare enunț, în condiția că acesta se referă la alt sens decît celelalte două.	3 puncte
3.	Comentează, în 4-5 rînduri, sugestia contextuală a simbolului <i>drum</i> .	Un text care conține: Relevarea valorii simbolice a <i>drumului: cale directă; alegere; itinerar de autocunoaștere și autoperfecționare;</i>	2+2+2 2 puncte pentru relevarea valorii simbolice a <i>drumului</i> ; 2 puncte pentru interpretarea	6 puncte

		<i>ascendență; acumularea experienței</i> etc. Interpretarea semnificației contextuale, prin raportare la imaginile din text.	semnificației contextuale a acestui simbol, prin raportare la <u>cel puțin două</u> simboluri coerente. 2 puncte pentru interpretarea secvenței în care este utilizat simbolul.	
4	Explică, în 2-3 enunțuri, starea de spirit a eului liric, exprimată în versurile subliniate.	Un text care conține: ✓ formularea explicită a stării de spirit detectate (<i>lipsa de iluzii;</i> <i>resemnare în fața realității; acceptarea</i> <i>legilor vieții</i> sau altă stare de spirit adecvată); ✓ examinarea relației dintre starea de spirit a eului liric și imaginea artistică; ✓ reflecții asupra versurilor marcate (reperarea procedeelelor stilistice și exprimarea gândurilor proprii în raport cu acestea: <i>antiteza contextuală,</i> <i>repetiția etc.</i>).	2+2 2 puncte pentru formularea explicită a stării de spirit detectate (utilizarea exactă a termenului care exprimă starea de spirit a eului liric). 2 puncte pentru explicațiile de rigoare.	4 puncte
5	Propune un alt titlu, sugestiv pentru acest text, alcătuit dintr-o sintagmă, argumentându-ți, într-un enunț, opțiunea.	✓ Se acceptă orice formulă de titlu, alcătuit dintr-o sintagmă, adecvată anume acestui text. ✓ Se punctează enunțul argumentativ.	1+1+2 1 punct pentru adecvarea titlului la text. 1 punct pentru structura de sintagmă a titlului. 2 puncte pentru enunțul argumentativ, construit corect și conținând o explicație plauzibilă, raportată la text. N.B.!: Dacă titlul este acceptabil, ca semnificație și structură, însă enunțul nu oferă o argumentare, se vor acorda doar 2 puncte .	4 puncte

6	Interpretează, în 5-6 rînduri, semnificația motivului literar al fericirii, în raport cu alt text literar studiat.	Se va accepta: Un text coerent, în care a fost explicat <i>motivul</i> literar al <i>fericirii</i> în această poezie și raportat la alt text. Se va urmări: ✓ Dacă a fost relevată semnificația <i>motivului</i> literar al <i>fericirii</i> în textul dat; specificul lui. ✓ Dacă au fost reperate mijloacele prin care se accentuează / exprimă acest motiv: <i>antiteza, repetiția, gradația, interogația retorică etc.</i> ✓ Dacă textul de referință este ales adecvat. ✓ Dacă este interpretat <i>motivul fericirii</i> în textul ales.	2+2+2 2 puncte pentru relevarea semnificației <i>motivului</i> literar al <i>fericirii</i> ; 2 puncte pentru referințe directe la textul analizat; 2 puncte pentru referințe la textul ales. N.B.! Se va acorda doar cîte 1 punct pentru situațiile în care se enumeră anumite semnificații, dar nu se analizează adecvat cu referire la text.	6 puncte
7	Explică, în text coerent de 3-4 rînduri, scopul / rostul repetării verbelor <i>a sosi</i> și <i>a pleca</i> , în raport cu imaginea centrală a poeziei.	Se va accepta orice răspuns care: Este un text coerent și scoate în evidență semnificația antitezei, raportînd-o la imaginea centrală a poeziei.	2+2 2 puncte pentru identificarea și interpretarea antitezei. 2 puncte pentru raportarea antitezei la imaginea centrală a poeziei (imaginea kinestezică / mișcarea).	4 puncte
8	Comentează, în 10-12 rînduri, mesajul global al poeziei, în raport cu afirmația lui Octavian Paler: <i>Ceea ce nu trăim la timp, nu mai trăim niciodată.</i>	Se va accepta răspunsul care va conține: • Formularea mesajului global al poeziei; • Raportarea mesajului la titlul poeziei. • Relaționarea propriului punct de vedere despre mesaj cu afirmația; • Angajarea și dezvoltarea ideii din afirmație.	3+2+2+2+1 3 puncte pentru formularea mesajului global al poeziei. 2 puncte pentru raportarea mesajului la titlul poeziei. 2 puncte pentru relaționarea propriului punct de vedere despre mesaj cu afirmația.	10 puncte

<p>În acest mini-eseu, urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să formulezi mesajul global al poeziei; • Să raportezi mesajul la titlul poeziei; • Să relaționezi propriul punct de vedere despre mesaj cu afirmația; • Să angajezi și să dezvolti ideea din afirmație. 		<p>2 puncte pentru angajarea și dezvoltarea ideii din afirmație. 1 punct pentru coerență, corectitudine și respectarea limitei de întindere. N.B.! Punctele pentru corectitudine și coerență se acordă doar în cazul acumulării a cel puțin 4 puncte pentru sarcina de bază.</p>	
--	--	--	--

Subiectul al II-lea (23 de puncte)

Nr	Parametrul	Variante acceptabile	Specificări	Punctaj total
1	Explicarea modului propriu de înțelegere a conceptelor <i>demnitate, omenie</i> ;	Explicarea viziunii proprii asupra conceptelor de <i>demnitate, omenie</i> .	2 puncte pentru explicarea conceptelor.	2 puncte
2	Raportarea conceptelor la viziunea: <i>mama, model de demnitate și de omenie</i> ;	Raportarea conceptelor la viziunea autorului citatului.	3 puncte pentru raportarea conceptului la viziunea autorului citatului.	3 puncte
3a	Reperarea motivată a două texte din literatura română, potrivite temei.	Orice texte literare, cu dovada clară a cunoașterii textului. Motivarea alegerii în raport cu parametrul indicat.	3+3 Cîte 3 puncte pentru referința la fiecare text și formularea argumentelor convingătoare.	6 puncte
3b	Comentarea aspectelor ce conturează mesajul textelor	Orice argumente plauzibile, racordate la tema eseului (Mama este dragostea	2+2 Cîte 2 puncte pentru fiecare dintre	4 puncte

	alese spre exemplificare: <i>teme, probleme, motive, personaje, stări ale eului, idealuri etc.</i>	noastră cea sfântă, modelul nostru de demnitate și de omenie) și corecte în raport cu autorii și textele alese.	textele comentate.	
3c	Ilustrarea adecvată cu câte două exemple convingătoare din cele două opere selectate.	Orice secvențe din textele alese, racordate la tema eseului.	1+1+1+1 Cîte 1 punct pentru fiecare referință convingătoare la text.	4 puncte
4.	Dezvoltarea motivată a unei idei din citatul propus.	Orice idei congruente cu tema eseului și citatul propus.	2 puncte pentru ideea clar formulată și comentată explicit.	2 puncte
5.	Exprimarea opiniei proprii cu referire la actualitatea subiectului abordat.	Orice opinie clar exprimată privind subiectul în discuție.	1 punct pentru formularea clară a opiniei. 1 punct pentru argumentare.	2 puncte

REDACTARE

Nr .	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)		Punctaj total
		Condiții de acordare a punctajului	Distribuirea punctajului	
				27
1.	Organizarea în scris a ideilor.	Se acordă în cazul unei lucrări structurate, cu distincțiile clare între <i>introducere, desfășurarea ideilor, concluzii</i> .	Cele 4 puncte vor fi distribuite după principiul calitativ: <ul style="list-style-type: none"> claritatea ideilor — 2 puncte; consecutivitatea ideilor — 2 puncte; 	4 puncte
2.	Utilizarea limbii literare.	Se acordă punctajul întreg (4 puncte), dacă numărul de greșeli de stil nu depășește 1 .	4 puncte pentru rigoarea stilistică și corectitudinea exprimării. Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli de stil.	4 puncte
3.	Aptitudini de analiză și de interpretări	Se acordă pentru dovada capacității de lucru cu textul propus, citarea din text și	Cele 4 puncte vor fi distribuite astfel: <ul style="list-style-type: none"> pentru constatarea aspectelor definatorii ale temei de realizat - 1 p; 	4 puncte

	critice.	referințele la text.	<ul style="list-style-type: none"> • utilizarea de date, informații, fapte elocvente - 1 p; • abilitatea de a sintetiza informații, date, fapte angajate în compoziția de realizat - 1 p; • abilitatea de a interpreta critic o anumită informație, constatări și anumite fenomene literare - 1 p. <p>Notă: Se acordă 0 puncte pentru fiecare parte nerealizată a sarcinii de lucru.</p>	
4.	Respectarea normelor ortografice.	Se acordă punctajul întreg (6 puncte), dacă numărul de greșeli ortografice sau gramaticale nu depășește 1.	<p>Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli ortografice sau gramaticale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se acordă 5 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 3 (se admit 2-3 greșeli). • Se acordă 4 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 5 (se admit 4-5 greșeli). • Se acordă 3 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 7 (se admit 6-7 greșeli). • Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 9 (se admit 8-9 greșeli). • Se acordă 1 punct, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 11 (se admit 10-11 greșeli). • Se acordă 0 puncte, dacă sînt comise mai mult de 11 greșeli ortografice sau gramaticale. 	6 puncte
5.	Respectarea normelor de punctuație.	Se acordă punctajul întreg (6 puncte), dacă numărul de greșeli de punctuație nu depășește 1.	<p>Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli de punctuație.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se acordă 5 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 3 (se admit 2-3 greșeli). • Se acordă 4 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 5 (se admit 4-5 greșeli). • Se acordă 3 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 7 (se admit 6-7 greșeli). 	6 puncte

			<ul style="list-style-type: none"> • Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 9 (se admit 8-9 greșeli). • Se acordă 1 punct, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 11 (se admit 10-11 greșeli). • Se acordă 0 puncte, dacă sînt comise mai mult de 11 greșeli de punctuație. 	
6.	Așezarea în pagina și încadrarea în limitele de spațiu.	Se acordă punctajul întreg (3 puncte), dacă au fost respectate alineatele cerute și limitele de spațiu.	<p>Cele 3 puncte vor fi repartizate astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pentru așezarea corectă a textului în pagină — 1 punct; • pentru respectarea alineatelor; • pentru respectarea limitelor despațiu în toate secvențele — 1punct. 	3 puncte

Subiectul III (10 puncte)

Nr .	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
1.	Să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere.	<p>1+1+1+1</p> <p>Cele 4 puncte vor fi repartizate astfel:</p> <p>a) pentru utilizarea corectă a celor trei elemente: adresantul, data, semnătura — 1 punct;</p> <p>b) dispunerea în pagină, încadrarea în spațiul acordat — 1 punct;</p> <p>c) respectarea marginii și a alineatelor — 1 punct;</p> <p>d) spațierea adresării, a semnăturii și a formulei finale — 1 punct.</p>	4 puncte
2.	Să respecti structura și conținutul adecvate.	<p>2+1+1</p> <p>Cele 4 puncte acordate vor fi distribuite astfel:</p> <p>a) pentru consemnarea numelui complet și a domiciliului — 2 puncte;</p> <p>b) pentru invocarea adresantului concret — 1 punct;</p> <p>c) pentru conținutul propriu-zis al solicitării — 1 punct.</p> <p>Notă: Se acceptă drept valabilă modalitatea plasării formulei de invocare a adresantului concret atît în partea de sus, cît și în partea de jos a paginii.</p>	5 puncte

3.	Să respecti normele de ortografie și de punctuație.	1+1 1 punct pentru corectitudine (nu mai mult de 1 greșeală ortografică și 1 greșeală de punctuație); 0 puncte dacă se comit 2 și mai multe greșeli ortografice / 2 și mai multe greșeli de punctuație.	1 punct
----	---	--	----------------

PROFIL REAL
Subiectul 1 (38 de puncte)

Nr	Itemul	Variante acceptabile	Specificări	Punctaj total
1.	Scrie câte un sinonim contextual adecvat pentru cuvintele date.	<i>prietenul – amicul, tovarășul, camaradul</i> <i>l-au prins – l-au capturat, l-au înhățat, l-au arestat</i> <i>frîntă – ruptă, fracturată</i> <i>necredincios – infidel, nestatornic</i>	1+1+1+1 Cîte 1 punct pentru fiecare ofertă potrivită.	4 puncte
2.	Scrie 3 expresii frazeologice sau locuțiuni conținând cuvîntul apă .	Orice expresii sau locuțiuni din lista: <i>Apă de ploaie</i> <i>A bate apa în piuă</i> <i>A îmbăta (pe cineva) cu apă rece</i> <i>A fi o apă (și un pămînt)</i> <i>A intra la apă</i> <i>A scoate apă din piatră (seacă)</i> <i>A nu avea (nici) după ce bea apă</i> <i>Apă neînceptă</i> <i>Apă vie</i> <i>Apă moartă</i> <i>Ca pe apă (sau ca apa)</i> <i>A ști (sau a vedea) în ce ape se scaldă cineva</i> <i>A-l lăsa pe cineva în apele lui</i> <i>A nu fi în apele lui</i> <i>A-i veni (cuiva) apa la moară</i>	1+1+1+1 Cîte 1 punct pentru fiecare ofertă potrivită.	4 puncte

		<p><i>A-i lua (cuiva) apa de la moară</i> <i>A pescui în apă tulbure</i> <i>A se duce pe apa sîmbetei</i> <i>A-i lăsa (cuiva) gura apă (după ceva)</i></p>		
3.	Ilustrează, în cîte un enunț, sensurile cuvîntului <i>amintiri</i> :	Orice două enunțuri în care sensurile cuvîntului dat sînt distinct diferite.	<p>1+1+1+1 Cîte1 punct pentru fiecare ofertă potrivită. Cîte1 punct pentru corectitudinea enunțului scris. Se va acorda doar în lipsa oricăror erori (semantice, stilistice, punctuaționale, ortografice, gramaticale).</p>	4 puncte
4.	Interpretează, în 2-3 enunțuri, semnificația motivului literar al trădării.	<p>Un text coerent, în care a fost explicat motivul <i>trădării</i>. Se va urmări: ✓ Dacă a fost relevată semnificația motivului literar numit. ✓ Dacă a fost relevată semnificația motivului respectiv în textul dat, în raport cu sistemul de imagini al poeziei. ✓ Dacă au fost reperate mijloacele prin care se accentuează / exprimă acest motiv.</p>	<p>2+3+1 2 puncte pentru relevarea semnificației <i>motivului numit</i>; 3 puncte pentru referințe directe la textul analizat. Se va acorda doar cîte 1 punct pentru situațiile în care se enumeră anumite semnificații, dar nu se analizează adecvat cu referire la text. 1 punct pentru corectitudinea textului scris. Se va acorda în lipsa oricăror erori (semantice, stilistice, punctuaționale, ortografice, gramaticale). N.B.! Punctul pentru corectitudine</p>	6 puncte

			se acordă doar în cazul acumulării a cel puțin 3 puncte pentru sarcina de bază.	
5.	Comentează, în 2-3 enunțuri, sugestia contextuală a imaginii:	<p>Un text care conține:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Relevarea sugestiei contextuale a imaginii vizuale (<i>eu / el - separare; rîzînd, mă împinge – trădare; vîslă lungă – distanțare etc. </i>); ✓ Interpretarea semnificației contextuale, prin raportare la text și mesajul lui. 	<p>2+2+1+1 2 puncte pentru relevarea sugestiei contextuale a imaginii vizuale; 2 puncte pentru interpretarea semnificației contextuale, prin raportare la text și mesajul lui. N.B.! Se va acorda doar 1 punct pentru enunțurile în care se enumeră anumite semnificații, dar nu se interpretează adecvat cu referire la text. 1 punct pentru respectarea limitei de întindere. 1 punct pentru corectitudinea textului scris. Se va acorda în lipsa oricăror erori (semantice, stilistice, punctuaționale, ortografice, gramaticale). N.B.! Punctul pentru corectitudine se acordă în condiția acumulării a cel puțin 2 puncte pentru sarcina de bază.</p>	6 puncte
6.	Propune un alt titlu, sugestiv pentru acest text, alcătuit dintr-o metaforă,	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Se acceptă orice formulă de titlu, alcătuit dintr-o sintagmă, adecvată anume acestui text. ✓ Se punctează enunțul argumentativ. 	<p>1+1+2 1 punct pentru adecvarea titlului la text. 1 punct pentru structura de</p>	4 puncte

	argumentându-ți, într-un enunț, opțiunea.		<p>sintagmă a titlului.</p> <p>2 puncte pentru enunțul argumentativ, construit corect și conținând o explicație plauzibilă, raportată la text.</p> <p>N.B.!: Dacă titlul este acceptabil, ca semnificație și structură, însă enunțul nu oferă o argumentare, se vor acorda doar 2 puncte.</p>	
7.	Comentează, în 10-12 rânduri, mesajul global al poeziei, relaționându-o cu aserțiunea lui Nichita Stănescu: <i>Prietenia nu este un dor, ci o prezență.</i>	Se va accepta comentariul care va conține: a. formularea mesajului global al poeziei (în baza a două dintre motivele literare identificate); b. raportarea mesajului la imaginea centrală a poeziei; c. angajarea / dezvoltarea ideii din citat; d. relaționarea propriului punct de vedere despre mesaj cu citatul.	<p>3+2+2+2+1</p> <p>3 puncte pentru formularea explicită a mesajului.</p> <p>2 puncte pentru raportarea mesajului la imaginea centrală a poeziei;</p> <p>2 puncte pentru angajarea / dezvoltarea ideii din citat;</p> <p>2 puncte pentru relaționarea propriului punct de vedere despre mesaj cu citatul.</p> <p>1 punct pentru corectitudine, coerență și respectarea limitei de întindere.</p> <p>N.B.! Punctele pentru coerență și corectitudine se acordă în cazul acumulării a cel puțin 4 puncte pentru sarcina de bază.</p>	10 puncte

Subiectul al II-lea (28 de puncte)

Nr	Cerința	Variante acceptabile	Specificări	Punctaj total
1	Stabilirea, prin două argumente, a tipului uman reprezentat de personaj;	Tipul <i>juniorului</i> ; al tînărului aflat la început de cale; al adolescentului studios / în formare etc.	3+3 Cîte 3 puncte pentru fiecare argument textual.	6 puncte
2	Comentarea a două trăsături morale ale personajului respectiv;	Orice trăsătură morală ce derivă din text și este confirmată prin referințe sau ilustrată cu citate din acesta: <i>ambitios, responsabil, sîrguincios, muncitor, capabil să-și ordoneze viața, sensibil, sentimental ș.a.m.d.</i>	3+3 Cîte 3 puncte pentru fiecare trăsătură de caracter (1) numită, (2) ilustrată cu referințe directe la text și (3) comentată. N.B.! Se va acorda doar cîte1 punct pentru numirea trăsăturii, fără referire la situația din text.	6 puncte
3	Interpretarea adecvată a atitudinii personajului Dan față de studii;	Identificarea și comentarea atitudinii, cu referire la text; reperarea oscilațiilor și a motivelor.	2 puncte pentru determinarea atitudinii (care este numită exact cu un cuvînt; nu se vor puncta răspunsuri gen „ <i>are o atitudine bună</i> ”). 2 puncte pentru interpretarea adecvată a atitudinii.	4 puncte
4	Exprimarea viziunii proprii, în raport cu ideile ce se desprind din secvența subliniată.	Orice poziție (acord – dezacord), cu referire la sentimentele care întunecă sau luminează viața unui tînăr; cu privire la rolul unui semnal care ar arăta că persoana la care ții nu este indiferentă față de tine etc.	2+2+2 2 puncte pentru reperarea / formularea unei idei. 2 puncte pentru interpretarea ideii. 2 puncte pentru prezența argumentată a opiniei proprii, în raport cu cele comentate.	6 puncte
5	Formularea a două concluzii proprii cu referire la modelul uman	Orice concluzii clar exprimate, bazîndu-sea pe textul oferit, cît și pe experiența de viață a candidatului.	3+3 Cîte 3 puncte pentru exprimarea clară a fiecăreia dintre cele două concluzii.	3 puncte

	reprezentat de personajul Dan, în raport cu tinerii contemporani ție.			
6	Referințaconvingătoare la un personaj similar, din alt text literar studiat.	Orice referință ilustrativă, argumentată.	3 puncte pentru prezența argumentată a referinței, în raport cu personajul dat.	3 puncte

REDACTARE

Nr	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)		Punctaj total
		Condiții de acordare a punctajului	Distribuirea punctajului	
				24
1.	Organizarea corectă a ideilor în scris.	Se acordă în cazul unei lucrări structurate, cu distincțiile clare între <i>introducere, desfășurarea ideilor, concluzii.</i>	Cele 2 puncte vor fi distribuite după principiul calitativ: <ul style="list-style-type: none"> claritatea ideilor — 1 punct; consecutivitatea ideilor — 1 punct; <p style="text-align: right;">(1+1) = 2 p.</p>	2 puncte
2.	Utilizarea limbii literare.	Se acordă pentru corectitudinea stilistică a textului.	4 puncte pentru rigoarea stilistică și corectitudinea exprimării. Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli de stil.	4 puncte
3.	Aptitudini de analiză și de interpretări critice.	Se acordă pentru dovada capacității de lucru cu textul propus, citarea din text și referințele la text.	Cele 4 puncte vor fi distribuite astfel: <ul style="list-style-type: none"> pentru constatarea aspectelor definatorii ale temei de realizat - 1 p; utilizarea de date, informații, fapte elocvente - 1 p; abilitatea de a sintetiza informații, date, fapte angajate în compoziția realizată - 1 p; abilitatea de a interpreta critic o anumită informație, constatări și anumite fenomene literare - 1 p. Notă: Se acordă 0 puncte pentru fiecare parte nerealizată a sarcinii de lucru.	4 puncte

4.	Respectarea normelor ortografice.	Se acordă punctajul întreg (6 puncte), dacă numărul de greșeli ortografice sau gramaticale nu depășește 1 .	Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli ortografice sau gramaticale. <ul style="list-style-type: none">• Se acordă 5 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 3 (se admit 2-3 greșeli).• Se acordă 4 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 5 (se admit 4-5 greșeli).• Se acordă 3 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 7 (se admit 6-7 greșeli).• Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 9 (se admit 8-9 greșeli).• Se acordă 1 punct, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 11 (se admit 10-11 greșeli).• Se acordă 0 puncte, dacă sînt comise mai mult de 11 greșeli ortografice sau gramaticale.	6 puncte
5.	Respectarea normelor de punctuație.	Se acordă punctajul întreg (6 puncte), dacă numărul de greșeli de punctuație nu depășește 1 .	Se va scădea câte 1 punct pentru fiecare 2 greșeli de punctuație. <ul style="list-style-type: none">• Se acordă 5 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 3 (se admit 2-3 greșeli).• Se acordă 4 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 5 (se admit 4-5 greșeli).• Se acordă 3 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 7 (se admit 6-7 greșeli).• Se acordă 2 puncte, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 9 (se admit 8-9 greșeli).• Se acordă 1 punct, dacă numărul de greșeli nu depășește cifra 11 (se admit 10-11 greșeli).• Se acordă 0 puncte, dacă sînt comise mai mult de 11 greșeli de punctuație.	6 puncte

6.	Așezarea în pagina și încadrarea în limitele de spațiu.		Cele 2 puncte vor fi repartizate astfel: <ul style="list-style-type: none"> • pentru așezarea corectă a textului în pagină — 1 punct; • pentru respectarea limitelor de spațiu — 1 punct. 	2 puncte
----	---	--	---	-----------------

Subiectul III (10 puncte)

Nr.	Conținutul parametrului	Barem (specificații suplimentare)	Punctaj total
1.	Să utilizezi convențiile specifice acestui tip de compunere.	1+1+1+1 Cele 4 puncte vor fi repartizate astfel: a) pentru utilizarea corectă a celor trei elemente: adresantul, data, semnătura — 1 punct; b) dispunerea în pagină, încadrarea în spațiul acordat — 1 punct; c) respectarea marginii și a alineatelor — 1 punct; d) spațierea adresării, a semnăturii și a formulei finale — 1 punct.	4 puncte
2.	Să respecti structura și conținutul adecvate.	2+1+1 Cele 4 puncte acordate vor fi distribuite astfel: a) pentru consemnarea numelui complet și a domiciliului — 2 puncte; b) pentru invocarea adresantului concret — 1 punct; c) pentru conținutul propriu-zis al solicitării — 1 punct. Notă: Se acceptă drept valabilă modalitatea plasării formulei de invocare a adresantului concret atât în partea de sus, cât și în partea de jos a paginii.	5 puncte
3.	Să respecti normele de ortografie și de punctuație.	1+1 1 punct pentru corectitudine (nu mai mult de 1 greșeală ortografică și 1 greșeală de punctuație); 0 puncte dacă se comit 2 și mai multe greșeli ortografice / 2 și mai multe greșeli de punctuație.	1 punct

XI. BIBLIO-WEBOGRAFIE

1. **Limba și literatura română: Curriculum pentru clasele X-XII.** Chișinău: Î.E.P. *Știința*, 2010.
2. **Programa pentru examenul de bacalaureat, 2008.** Limba și literatura română. Școala națională. Chișinău: *Univers Pedagogic*, 2008.
3. **Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare.** Traducere din limba franceză de Gheorghe Moldovanu. Chișinău, S.n., 2003.
4. Cartaleanu Tatiana, Cosovan Olga, Grama-Tomiță Angela, Cartaleanu Elena. **Limba și literatura română: Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta liceală.** Chișinău: Cartier, 2010.
5. Cartaleanu, Tatiana, Cosovan, Olga, Cristei, Tamara, Ghicov, Adrian. **Limba și literatura română: Ghid de implementare a curriculumului modernizat în învățământul liceal.** Chișinău: Î.E.P. *Știința*, 2007.
6. Cosovan, Olga, Cartaleanu, Tatiana, Sclifos, Lia, Handrabura, Loretta, Crețu, Nicolae, Lîsenco, Serghei. **Evaluarea în cheia dezvoltării gândirii critice.** Chișinău: Centrul Educațional *Pro Didactica*, 2005.
7. Cosovan, Olga, Ghicov, Adrian. **Evaluarea continuă la clasă: Ghid metodologic pentru formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar.** Chișinău: Î.E.P. *Știința*, 2007.
8. Cucoș, Constantin. **Teoria și metodologia evaluării.** Iași: Polirom, 2008.
9. Ghicov, Adrian. **Pedagogia aplicativă a performanței.** Chișinău: Pontos, 2012.
10. Lisievici, Petru. **Evaluarea în învățământ: teorie, practică, instrumente.** București: Aramis Print, 2000.
11. Minder, Michel. **Didactica funcțională: obiective, strategii, evaluare.** Chișinău: Cartier, 2002.
12. Vogler, Jan (coord.). **Evaluarea în învățământul preuniversitar.** Iași: Polirom, 2000.
13. Voiculescu, Elisabeta. **Factorii subiectivi ai evaluării școlare. Cunoaștere și control.** București: Aramis Print, 2007.
14. www.dexonline.ro
15. www.LeMill.org